

МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Гарага А. В.

Предметом дослідження є професійна підготовка майбутніх фахівців сфери обслуговування.

Метою статті є аналіз навчально-методичного забезпечення в туристичній галузі та розробка рекомендацій щодо формування варіативної частини у розрізі підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування до інвестиційної діяльності.

Завдання дослідження – здійснити аналіз професійної підготовки фахівців сфери обслуговування, розширити навчально-методичне забезпечення підготовки фахівця туризму, висвітлити сутність та основні відмінності професійної підготовки фахівців сфери туризму у різних ЗВО України, визначити основні напрямки інвестиційної діяльності, запропонувати модель підготовки фахівців сфери обслуговування до інвестиційної діяльності.

Методи дослідження. У процесі дослідження були застосовані такі загальні та конкретні наукові методи дослідження: системний підхід, методи логічного узагальнення та порівняння, наукової абстракції, методи синтезу, логічного узагальнення та аналогії.

Методологічну базу дослідження склали наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених та провідних фахівців, аналітичні матеріали з проблеми дослідження.

Результати роботи. Здійснено аналіз професійної підготовки фахівців сфери обслуговування, розширено навчально-методичне забезпечення підготовки фахівця туризму, висвітлено сутність та основні відмінності професійної підготовки фахівців сфери туризму у різних ЗНО України, визначено основні напрямки інвестиційної діяльності, запропоновано модель підготовки фахівців сфери обслуговування до інвестиційної діяльності.

Галузь застосування результатів. Отримані результати дослідження можуть бути використані навчальними відділами ЗВО України для розширення освітньо-професійних програм, навчальних комплексів, навчальних планів та робочих програм.

Висновки. виходячи з аналізу процесу професійної підготовки майбутніх фахівців сфери туризму до інвестиційної діяльності та підходів дослідників до визначення підготовки взагалі, сутності поняття готовності та її структури, було встановлено:

- підготовка майбутнього бакалавра з туризму до інвестиційної діяльності є складовою частиною загальної системи підготовки майбутніх фахівців сфери туризму й розглядається як процес формування готовності до здійснення зазначеного виду діяльності;

- готовність майбутнього фахівця сфери туризму до інвестиційної діяльності доцільно розглядати як результат відповідної спеціальної підготовки, що являє собою інтегральне утворення позитивної мотивації, сформованих на потрібному рівні професійних знань, умінь та навичок і певного досвіду їх використання на практиці, які відповідають вимогам професійної туристичної діяльності. У структурі готовності було виокремлено такі компоненти: мотиваційно-особистісний, змістово-когнітивний та діяльнісно-практичний;

- методологічний аналіз вирішення проблеми професійної підготовки фахівців сфери туризму до інвестиційної діяльності було здійснено на філософському, загальнонауковому (використання основних положень діяльнісного, практико орієнтованого, технологічного, системного та інтегративного підходів) та конкретно-науковому рівнях;

- розроблену теоретичну модель підготовки майбутнього фахівця сфери туризму до інвестиційної діяльності доцільно розглядати як цілісність взаємодіючих структурних компонентів (цільового, мотиваційного, теоретичної та практичної підготовки, результативного). Представлена модель стає орієнтиром побудови процесу відповідної підготовки на практиці.

***Ключові слова:** технологія, науково-методичний комплекс, підготовка, навчальний процес, навчальна практика.*

МОДЕЛЬ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦІАЛІСТОВ СФЕРИ ОБСЛУЖИВАННЯ

Гарага А. В.

Предметом исследования является профессиональная подготовка будущих специалистов сферы обслуживания.

Целью статьи является анализ учебно-методического обеспечения в туристической отрасли и разработка рекомендаций по формированию вариативной части в разрезе подготовки будущих специалистов сферы обслуживания в инвестиционной деятельности.

Задачи исследования – осуществить анализ профессиональной подготовки специалистов сферы обслуживания, расширить учебно-методическое обеспечение подготовки специалиста туризму, осветить сущность и основные отличия профессиональной подготовки специалистов сферы туризма в различных ВУЗАХ Украины, определить основные направления инвестиционной деятельности, предложить модель подготовки специалистов сферы обслуживания к инвестиционной деятельности.

Методи дослідження. В процесі дослідження були применені такі загальні та конкретні наукові методи дослідження: системний підхід, методи логічного узагальнення та порівняння, наукової абстракції, методи синтезу, логічного узагальнення та аналогій.

Методологічну базу дослідження склали наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених та провідних спеціалістів, аналітичні матеріали по проблемі дослідження.

Результати роботи. Осуществлен аналіз професійної підготовки спеціалістів сфери обслуговування, розширено навчально-методичне забезпечення підготовки спеціаліста туризму, освітлено сутність та основні відмінності професійної підготовки спеціалістів сфери туризму в різних ВНУ України, визначено основні напрями інвестиційної діяльності, запропоновано модель підготовки спеціалістів сфери обслуговування к інвестиційної діяльності.

Область застосування результатів. Отримані результати дослідження можуть бути використані навчальними відділами ВНУ України для розширення освітньо-професійних програм, навчальних комплексів, навчальних планів та робочих програм.

Висновки. Виходячи з аналізу процесу професійної підготовки майбутніх спеціалістів сфери туризму к інвестиційної діяльності та підходів дослідників к визначенню підготовки взагалі, сутності поняття готовності та її структури, було встановлено:

- підготовка майбутнього бакалавра туризму к інвестиційної діяльності є складовою частиною загальної системи підготовки майбутніх спеціалістів сфери туризму та розглядається як процес формування готовності к здійсненню вказаного виду діяльності;

- готовність майбутнього спеціаліста сфери туризму к інвестиційної діяльності цілком природно розглядати як результат відповідної спеціальної підготовки, що представляє собою інтегральне формування позитивної мотивації, сформованих на виможному рівні професійних знань, умінь та навичок та визначеного досвіду їх використання на практиці, які відповідають вимогам професійної туристичної діяльності. В структурі готовності були виділені наступні компоненти: мотиваційно-особистісний, змістовно-когнітивний та діяльнісно-практичний;

- методологічний аналіз рішення проблеми професійної підготовки спеціалістів сфери туризму в інвестиційної діяльності було здійснено на філософському, загальнонауковому (використання основних положень діяльнісного, практико-орієнтованого, технологічного, системного та інтегративного підходів) та конкретно-науковому рівнях;

- розроблену теоретичну модель підготовки майбутнього спеціаліста сфери туризму к інвестиційної діяльності цілком природно розглядати як цілісність взаємодіючих структурних компонентів (цільового, мотиваційного, теоретичного та практичного підготовки, результативного). Представлена модель стає орієнтиром побудови процесу відповідної підготовки на практиці.

Ключові слова: технологія, науково-методичний комплекс, підготовка, навчальний процес, навчальна практика.

THE MODEL OF TRAINING FUTURE SPECIALISTS IN THE SPHERE OF SERVICE

Garaga Alona

The subject of the study is professional training of future specialists in the sphere of service.

The purpose of this article is to analysis training and methodological support of the tourism industry and development of recommendations on formation of the variable part in the context of preparation of future specialists in the sphere of services in the investment activities.

Objectives of the study – to analyze the professional training of specialists of the services sector to expand training and methodological support the training of specialist tourism, to highlight the essence and the main differences between the training of tourism professionals in various Ukrainian UNIVERSITIES determine the main directions of investment activity, to propose a model of training specialists of the services sector to investment activities.

Research methods. In the process of research were used the following General and specific scientific research methods: systematic approach, methods of logical generalization and comparison, scientific abstraction, synthesis techniques, logic synthesis and analogies.

Methodological base of the research made the scientific works of domestic and foreign scientists and leading experts, analytical materials on the research problem.

The results of the work. The analysis of professional training services, expanded training and methodological support of training of specialists of tourism covers the nature and the main differences between the training of tourism professionals in various UNIVERSITIES of Ukraine, determined main directions of investment activities, the model of training of specialists of the service sector to investment activities.

The scope of the results. The obtained results can be used by educational departments of universities of Ukraine to expand educational and professional programs, training systems, curricula and working programs.

Conclusions. based on the analysis of the process of professional training of future specialists in the sphere of tourism investment activities and approaches of researchers to definition of preparation in General, the nature of the concept of readiness and its structure has been established:

the training of the future bachelor of tourism investment activities are an integral part of the General system of training of future specialists in the sphere of tourism and is regarded as the process of formation of readiness to implement the specified activities;

– the readiness of the future specialist in the field of tourism investment should be considered as the result of special training that is an integral formation of positive motivation generated at the required level of professional knowledge, skills and experience of their use in practice, which meet the requirements of professional tourist activity. In the structure of readiness was allocated to the following components: motivational and personal, cognitive and activity and practice;

– methodological analysis of the solution of the problem of professional training of tourism professionals in investing activities was carried out in a philosophical, General scientific (the use of basic principles of activity-based, practice-oriented, technological, systemic, and integrative approaches) and concrete scientific levels;

– developed a theoretical model of preparation of future specialists of tourism investment should be considered as the integrity of the interacting structural components (target, motivation, theoretical and practical training, productive). The model becomes a reference point the build process, appropriate training in practice.

Key words: *technology, scientific and methodical complex, training, educational process, educational practice.*

JEL Classification: *O15, I20, L83*

Постановка проблеми. В даному дослідженні ми намагалися розширити навчально-методичне забезпечення підготовки фахівця туризму, адже менеджерський напрям зорієнтований на підготовку студентів переважно на технологічних аспектах: від виконання суто технічної роботи до частково управлінських функцій в організації. Для того, щоб збільшити спектр виконуваних функцій, нами було розроблено варіативну частину підготовки майбутніх менеджерів туризму – інвестиційну.

Аналіз основних досліджень та публікацій. У науково-педагогічній літературі висвітлені окремі аспекти досліджуваної проблеми, а саме: Г. Тарасенко, В. Шахов); забезпечення туристичної галузі кадрами (І. Дрогов, Т. Левченкова, Л. Поважна, Г. Цехмістрова, Н. Фоменко), підготовки менеджерів (Л. Володарська-Зола, Д. Дзвінчук, В. Денисюк, Т. Кудрявцева), практичної підготовки фахівців (О. Варганова, Є. Гормах, Л. Івлева, Є. Ільїна, П. Лузан, Г. Лаврова, М. Олійник, С. Орищенко, В. Орлова, І. Паламар, О. Пантелеймонова, О. Туманська, В. Христюк, З. Фалинська) та ін.

Водночас аналіз літератури з проблеми дослідження свідчить про те, що, незважаючи на вагомий результати досліджень і численні пошуки в напрямі розвитку туристичної освіти, формування інвестиційних професійних умінь і навичок у майбутніх менеджерів сфери туризму залишилися поза увагою дослідників.

Метою статті є аналіз навчально-методичного забезпечення в туристичній галузі та розробка рекомендацій щодо формування варіативної частини у розрізі підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування до інвестиційної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Сучасне педагогічне моделювання, розроблення і реалізація моделей інноваційних навчальних закладів стають потужними механізмами визначення і досягнення нової якості вищої освіти. Однак для створення такого дієвого процесу необхідним є аналіз сучасного досвіду здійснення інвестиційної підготовки та визначення можливих схем застосування їх в Україні. Враховуючи багатоплановість, масштабність різноманітних проектів та програм, виникає необхідність створення моделі підготовки менеджерів туризму до інвестиційної діяльності.

Аналіз наукової літератури [1] дозволив виявити принципи, на які у подальшому спиратиметься авторська модель підготовки менеджера до інвестиційної діяльності: принцип системності необхідний для руху від абстрактного до конкретного; принцип розвитку суб'єктності забезпечує здатність до самодіяльності, самонавчання, самовиховання, саморозвитку; принцип інтерактивності розкриває ступінь взаємодії між об'єктами, при якому мета досягається інформаційним обміном елементів цієї системи; принцип наочності; принцип інноваційності, тобто наявність у моделі елементу фантазії, творчої уяви та принцип продуктивності, що належить до основних факторів забезпечення конкурентоспроможності працівника і свідчить про прогресивний процес його розвитку.

Наша модель є інтегративною, методологічною основою якої є системний комплексний підхід, який враховує різні структурні компоненти. Графічно модель представлено на рис. 1.1.

Запропоновану модель ми розглядаємо як теоретичний конструкт процесу підготовки майбутніх менеджерів туризму до інвестиційної діяльності, вона становить цілісність взаємопов'язаних структурних складників, спрямованих на формування умінь і навичок студентів: *цільовий* (забезпечення високого рівня підготовки майбутнього менеджера туризму до інвестиційної діяльності), *мотиваційний* (усвідомлення студентом необхідності розробляти інвестиційну стратегію підприємства), *теоретична підготовка* (фундаментальні знання сучасних концепцій інвестиційного менеджменту, сутності, змісту, форм, методів та технологій діяльності менеджера туризму в інвестиційній сфері, теорії та методики проектування як виду професійної діяльності), *практична підготовка* (базові та професійно орієнтовані вміння та навички, зокрема: визначення інвестиційного туристичного потенціалу обраного регіону, алгоритм бізнес-проектування, складання технологічної документації щодо реалізації проектів), *результативний*, що передбачає досягнення студентами відповідного рівня готовності до здійснення інвестиційної діяльності [3].

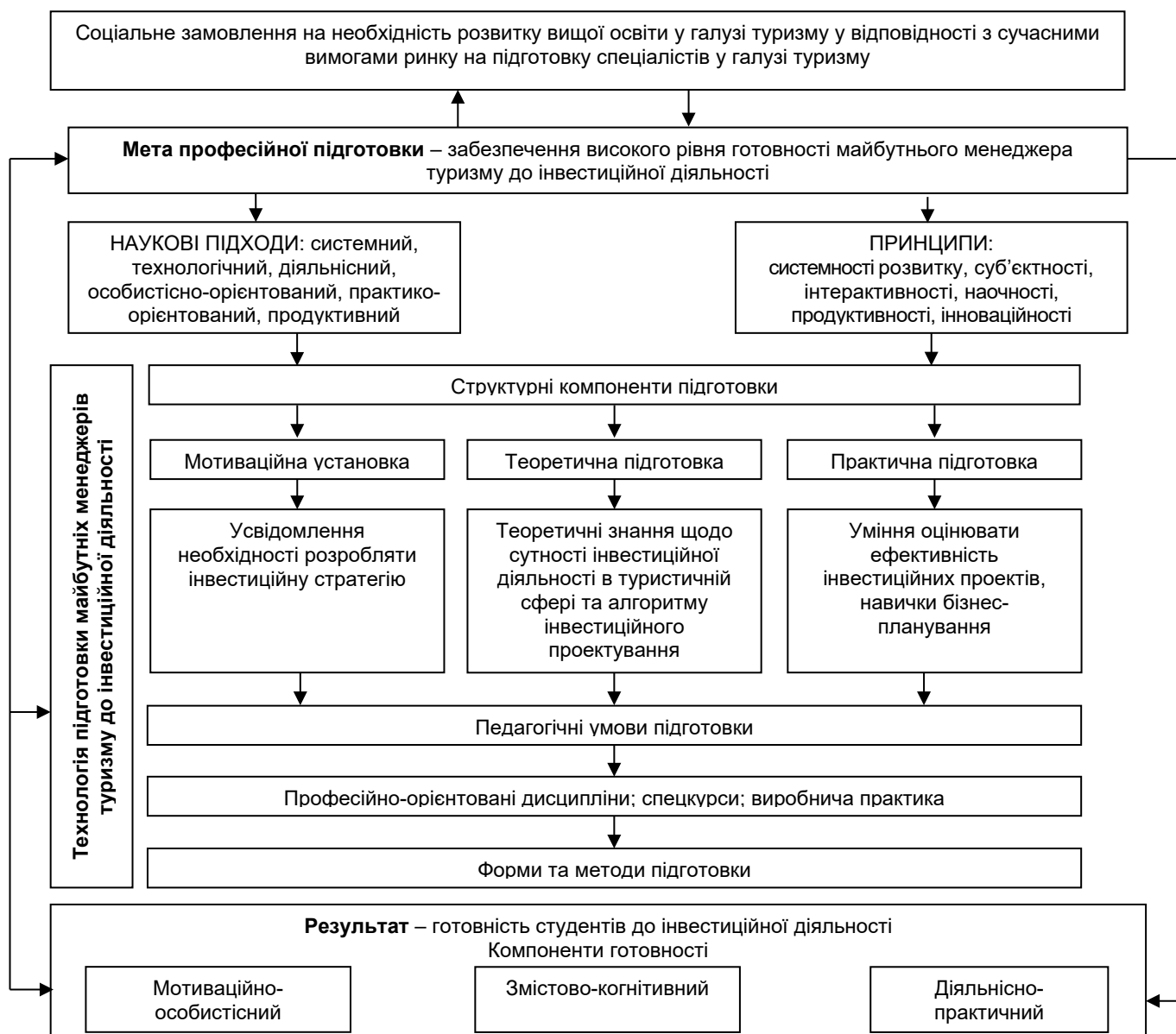

Рисунок 1. Модель інвестиційної підготовки майбутніх менеджерів туризму

Цільовий компонент моделі включає мету й завдання професійної підготовки майбутнього менеджера туризму у сфері інвестування. Мету підготовки майбутніх фахівців сфери туризму до інвестиційної діяльності визначаємо як формування професійної готовності майбутнього фахівця до зазначеного виду діяльності.

Теоретична підготовка визначена структурою готовності майбутнього менеджера туризму до інвестиційної діяльності та базується на методичних та спеціальних знаннях, які розкривають основи та особливості процесу дослідження інвестиційних ресурсів регіону та механізму бізнес-проектування. Цей компонент включає професійно спрямований навчальний матеріал, що містить інформацію про теоретичні засади та методичні інструментарії в інвестуванні, інвестиційний туристичний ринок, інвестиційні ресурси підприємств, інноваційну та інвестиційну стратегію організації.

Практична підготовка спрямована на здобуття студентами вмінь і навичок застосовувати систему економічних показників для характеристики інвестиційного процесу на туристичному підприємстві, застосовувати методи вивчення та аналізу кон'юнктури інвестиційного туристичного ринку, аналізувати та оцінювати інвестиційну привабливість об'єктів ринку інвестицій, проводити оцінку інвестиційного портфелю капітальних інвестицій.

Усі компоненти моделі спрямовані на формування готовності студента до інвестиційної діяльності. *Готовність до інвестиційної діяльності* – це результат відповідної спеціальної підготовки і складне інтегральне утворення, компонентами якого виступають мотиваційно-особистісний, змістовно-когнітивний та діяльнісно-практичний і які у своїй сукупності забезпечують позитивну мотивацію, високий рівень знань та вмінь студента у сфері інвестування, формування в нього досвіду здійснення цього виду фахової діяльності.

Мотиваційно-особистісний компонент. Мотивація – це загальна назва процесів, методів, засобів, що спонукають студентів до продуктивної пізнавальної діяльності, активного засвоєння змісту освіти. Як процес

зміни стану та відношень особистості мотивація ґрунтується на мотивах, під якими розуміють конкретні причини, що спонукають особистість до дії [4, с.49]. Основними мотивами будь-якої діяльності є потреби та інтереси, а отже для того, щоб у студента з'явилося бажання вчитися розробляти інвестиційну стратегію підприємства, він повинен відчувати потребу в таких знаннях і виявляти інтерес до них.

Змістово-когнітивний компонент готовності передусім висвітлює комплекс знань у сфері інвестування, сприяє розумінню його сутності, передбачає засвоєння методики проектування. Отримані та засвоєні студентом на особистісному рівні знання сприяють усвідомленню навчальної інформації щодо методик дослідження туристичного та інвестиційного потенціалу місцевості; визначення інвестиційної привабливості об'єкта інвестування; послідовність виконання процесу управління інвестиціями; аналізу нормативно-правової документації здійснення інвестиційної діяльності тощо.

Діяльнісно-практичний компонент визначає вміння й навички управляти інвестиційним процесом, а отже, використати отримані під час навчання знання у професійній діяльності. Найчастіше вміння розглядають як здатність особистості до ефективного виконання визначеної діяльності на основі наявних знань у змінених чи нових умовах, а навички – як здатність виконувати ці дії автоматично [4].

Отже, визначимо спочатку склад загальних умінь, які повинні бути сформовані під час вивчення базових дисциплін у всіх майбутніх фахівців сфери туризму як основа для виконання фахових завдань інвестиційного характеру: умінь аналізу, прогнозування, планування, пошуку інформації, реалізації розроблених планів, самооцінки, корекції тощо.

Отже, діяльнісно-практичний компонент спрямований на розвиток здатності до розв'язання професійного завдання – управління інвестиційним процесом на підприємстві. Формування цього компонента має вирішальне значення для збагачення професійного потенціалу майбутніх фахівців сфери туризму. Оцінити рівень його сформованості у студентів можна шляхом аналізу розроблених ними проектних завдань, виконаних під час вивчення спеціалізованих дисциплін та проходження виробничо-технологічних практик на різних курсах.

Зауважимо, що визначені структурні компоненти готовності майбутніх фахівців сфери туризму до інвестиційної діяльності ми не розглядали як відокремлені частини, вони, навпаки, доповнюють одне одного та являють собою одне ціле. Ці компоненти взаємопов'язані внутрішніми зв'язками. Теоретична й практична готовність майбутніх фахівців сфери туризму успішно формуються в них за наявності відповідної мотиваційно-особистісної готовності. Лише в цьому випадку засвоювані студентами знання, умінь й навички до інвестиційної діяльності стають усвідомленими й набувають особистісного сенсу. Разом із тим, наявна у студентів мотивація до здійснення інвестиційної діяльності не підкріплена знаннями щодо методик управління інвестиціями та алгоритму інвестиційного проектування, а також відповідними практичними вміннями, не може дати очікуваного позитивного результату. Таким чином, не можна вилучити жоден компонент із запропонованої структури готовності без впливу на інші. Формування компонентів досліджуваної готовності дозволить також підвищити ефективність підготовки майбутніх фахівців сфери туризму до інвестиційної діяльності, оскільки готує базу для успішного вступу до професійного середовища, адаптації до нього, подальшого планування кар'єри. Визначені компоненти у структурі готовності дозволять нам у подальшому здійснити аналіз сучасного стану професійної підготовки фахівців сфери туризму до процесу інвестування.

Наприкінці необхідно також відзначити, що ми здійснювали методологічний аналіз розв'язання проблеми професійної підготовки фахівців сфери туризму до інвестиційної діяльності на філософському, загальнонауковому та конкретно-науковому рівнях.

Філософський рівень. Методологічну основу нашого дослідження склали основні положення гуманістичної філософії. Така позиція дозволила розглядати підготовку як гуманістичну практику, що забезпечує умови для розвитку студента як особистості, дозволяє підвищити його активність як суб'єкта виховного процесу. Освіта не зводиться до трансляції суми знань від викладача до студентів, оскільки домінуючим чинником, що визначає зміст підготовки, виступає діяльність суб'єктів, здатних реалізувати особистісний потенціал. Філософський рівень передбачав інтерпретацію процесу інвестування та формування готовності до проектної діяльності. Іншими словами, філософський інтерес щодо проблеми підготовки інвестиційної діяльності, вважаємо, повинен зосередитися саме навколо особистості студента. Актуальними залишаються питання щодо вивчення впливу масового туризму на світосприймання сучасної людини, формування її свідомості та світогляду.

Використання принципів діялісного, практико-орієнтованого, технологічного, системного та інтегративного підходів у процесі підготовки майбутніх фахівців сфери туризму до інвестиційної діяльності стало основою методології на *загальнонауковому рівні*.

Так, концептуальні положення діялісного підходу виявилися значущими для підготовки студентів до інвестиційної діяльності, оскільки саме діяльність стає основою, засобом і вирішальною умовою розвитку особистості майбутнього фахівця. Нам цей підхід надав можливість виокремити етапи процесу підготовки до інвестиційної діяльності, розглянутого з точки зору навчальної діяльності.

Технологія підготовки студентів до інвестиційної діяльності, що містить певну сукупність методів та засобів і забезпечує досягнення запланованого результату, може бути розроблена з використанням технологічного підходу. Процес підготовки студента до інвестиційної діяльності набуває статусу технології лише в тому випадку, коли чітко визначена мета, розроблена програма діяльності та чітка послідовність

виконання дій, встановлені засоби реалізації поставленої мети; окреслені вимоги до кінцевого результату на кожному етапі підготовки (знання, вміння та навички); визначені критерії та інструментарій вимірювання рівня готовності до інвестиційної діяльності (перевірочні завдання, тести, індивідуально-групова робота тощо) [5].

Як відомо, на *конкретно-науковому рівні* методологія являє собою систему специфічних та таких, що застосовуються лише в цій галузі наукового знання, методів, форм та принципів дослідження. Отже, на цьому рівні ми розглядали науковий зміст, специфічні форми й методи підготовки студентів до інвестиційної діяльності в умовах навчального процесу.

Висновки. Таким чином, виходячи з аналізу процесу професійної підготовки майбутніх фахівців сфери туризму до інвестиційної діяльності та підходів дослідників до визначення підготовки взагалі, сутності поняття готовності та її структури, було встановлено:

1) підготовка майбутнього бакалавра з туризму до інвестиційної діяльності є складовою частиною загальної системи підготовки майбутніх фахівців сфери туризму й розглядається як процес формування готовності до здійснення зазначеного виду діяльності;

2) готовність майбутнього фахівця сфери туризму до інвестиційної діяльності доцільно розглядати як результат відповідної спеціальної підготовки, що являє собою інтегральне утворення позитивної мотивації, сформованих на потрібному рівні професійних знань, умінь та навичок і певного досвіду їх використання на практиці, які відповідають вимогам професійної туристичної діяльності. У структурі готовності було виокремлено такі компоненти: мотиваційно-особистісний, змістово-когнітивний та діяльнісно-практичний;

3) методологічний аналіз вирішення проблеми професійної підготовки фахівців сфери туризму до інвестиційної діяльності було здійснено на філософському, загальнонауковому (використання основних положень діяльнісного, практико орієнтованого, технологічного, системного та інтегративного підходів) та конкретно-науковому рівнях.

Список використаних джерел

1. Гризун Л. Е. *Дидактичні основи проектування модульної структури навчальної дисципліни на засадах інтеграції наукових знань: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»*. Х., 2009. 39 с.
2. Дичківська І. М. *Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник*. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
3. Докучаєва В. В. *Теоретико-методологічні засади проектування інноваційних педагогічних систем: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»*. Луганськ, 2007. 44 с.
4. Кобзова С. М. *Організаційно-педагогічні умови підготовки фахівців сфери туризму до проектування регіональних маршрутів. Освіта на Луганщині*. 2010. № 1 (32). С. 49–53.
5. *Програма нормативних навчальних дисциплін підготовки бакалавра напряму 6.140103 «Туризм» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування»: навч.-метод. видання*. К.: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2008. 259 с.

References

1. Hryzun, L. E. (2009). *Dydaktychni osnovy proektuvannya modul'noyi struktury navchal'noyi dystsypliny na zasadakh intehratsiyi naukovykh znan' [Didactic fundamentals of designing a modular structure of the discipline on the basis of integration of scientific knowledge]: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya d-ra ped. nauk: spets. 13.00.04 «Teoriya i metodyka profesynoyi osvity»*. Kh., 39 s.
2. Dychkiv's'ka, I. M. (2004). *Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi [Innovative pedagogical technologies]: navch. posibnyk*. Kyiv: Akademvydav, 352 s.
3. Dokuchayeva, V. V. (2007). *Teoretyko-metodolohichni zasady proektuvannya innovatsiynykh pedahohichnykh system [Theoretical and methodological principles of designing innovative pedagogical systems]: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya d-ra ped. nauk: spets. 13.00.01 «Zahal'na pedahohika ta istoriya pedahohiky»*. Luhans'k, 44 s.
4. Kobzova, S. M. (2010). *Orhanizatsiyno-pedahohichni umovy pidhotovky fakhivtsiv sfery turyzmu do proektuvannya rehional'nykh marshrutiv [Organizational and pedagogical conditions for the training of tourism professionals to design regional routes]. Osvita na Luhanshchyni - Education in Luhansk region, 1 (32). 49–53.*
5. *Prohrama normatyvnykh navchal'nykh dystsyplin pidhotovky bakalavra napryamu 6.140103 «Turyzm» haluzi znan' 1401 «Sfera obsluhovuvannya» [The program of normative disciplines of preparation of the bachelor of the direction 6.140103 «Tourism» of the field of knowledge 1401 «The sphere of service»]: navch.-metod. vydannya*. K.: Natsional'nyy pedahohichnyy universytet imeni M. P. Drahomanova, 2008. 259 s.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Гарага Альона Володимирівна, викладач кафедри професійної освіти
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди».
e-mail: alonagaraga@ukr.net
orcid.org/0000-0001-6313-6034

СВЕДЕНИЯ ОБ АВТОРЕ

Гарага Алена Владимировна, преподаватель кафедры профессионального образования
ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды».
e-mail: alonagaraga@ukr.net

INFORMATION ABOUT AUTHOR

Haraha Alona, Lecturer of Vocational Education
Pereiaslav–Khmelnitskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University
e-mail: alonagaraga@ukr.net

УДК 336.741.2

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2020-44-56-63>

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЦИФРОВЫХ ФИНАНСОВЫХ АКТИВОВ

**Милош Д. В.,
Герасенко В. П.**

Актуальность темы: разработка и внедрение технологических инноваций, связанных с цифровыми финансовыми активами, позволят повысить эффективность банковских продуктов и услуг, и будет содействовать экономическому росту любого государства, обеспечивая ускорение платежей, возможность обработки и хранения большого объема данных, возможность управления идентификацией, привлечение ресурсов для реализации инвестиционной деятельности и повышения уровня эффективности функционирования всех субъектов хозяйствования.

Постановка проблемы: формирование научно-методического инструментария оценки развития цифровых финансовых активов является относительно новым направлением мировой и белорусской прикладной науки. Проблемы, связанные с системным анализом развития цифровых финансовых активов, в настоящее время достаточно не разработаны.

Цель исследования: изучение сущности, выявление мировых тенденций и оценка факторов развития цифровых финансовых активов в Республике Беларусь для определения перспектив их развития.

Методика исследования: обобщение, систематизация, классификация, SWOT-анализ.

Результаты исследования: дана авторская дефиниция термина «цифровые финансовые активы» и предложена их классификация, выявлены мировые тенденции и факторы развития одного из самых инновационных видов цифровых финансовых активов – криптовалют, проведен SWOT-анализ развития криптовалюты в Беларуси и определены приоритетные направления ее развития.

Область применения результатов: финансовая и банковская сферы.

Ключевые слова: цифровые финансовые активы, классификация, криптовалюта, транзакция, токен, майнинг, цифровизация, цифровые фиатные деньги, факторы, SWOT-анализ, приоритеты развития.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ

**Мілош Д. В.,
Герасенко В. П.**

Актуальність теми: розробка та впровадження технологічних інновацій, пов'язаних з цифровими фінансовими активами, дозволять підвищити ефективність банківських продуктів і послуг та сприятиме економічному зростанню будь-якої держави, забезпечуючи прискорення платежів, можливість обробки і зберігання великого обсягу даних, можливість управління ідентифікацією, залучення ресурсів для реалізації інвестиційної діяльності та підвищення рівня ефективності функціонування всіх суб'єктів господарювання.

Постановка проблеми: формування науково-методичного інструментарію оцінки розвитку цифрових фінансових активів є відносно новим напрямком світової та білоруської прикладної науки. Проблеми, пов'язані з системним аналізом розвитку цифрових фінансових активів, в даний час досить не розроблені.

Мета дослідження: вивчення сутності, виявлення світових тенденцій і оцінка факторів розвитку цифрових фінансових активів в Республіці Білорусь для визначення перспектив їх розвитку.

Методика дослідження: узагальнення, систематизація, класифікація, SWOT-аналіз.

Результати дослідження: дана авторська дефініція терміну «цифрові фінансові активи» і запропонована їх класифікація, виявлені світові тенденції і фактори розвитку одного з найбільш інноваційних видів цифрових фінансових активів – криптовалюта, проведений SWOT-аналіз розвитку криптовалюта в Білорусі і визначені пріоритетні напрямки її розвитку.

Область застосування результатів: фінансова та банківська сфери.

Ключові слова: цифрові фінансові активи, класифікація, криптовалюта, транзакція, токен, майнінг, цифровізація, цифрові фіатні гроші, фактори, SWOT-аналіз, пріоритети розвитку.